

Handläggare
Mats Christenson
Telefon: 08-508 12 201

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
2013-12-12

Strategi för miljöbilar och drivmedel - för ett fossilfritt Stockholm

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Ted Emanuelsson
administrativ chef

Sammanfattning

Södermalms stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen fått på remiss ett förslag till strategi för miljöbilar och drivmedel. I förslaget anges en mängd åtgärder som ska bidra till att målen i miljöprogrammet 2012-2015 ska kunna uppnås och att den långsiktiga målsättningen att staden ska vara fossilbränslefritt till år 2050 ska vara möjlig att uppnå.

Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget till strategi är mycket ambitiöst och rikt på förslag till åtgärder som kan bidra till att stadens kort- och långsiktiga mål gällande miljöbilar och drivmedel kan uppnås. Förvaltningen stödjer förslaget att staden ska påverka den kommande nationella miljöbilsdefinitionen i den riktning som krävs för att Stockholm ska bli fossilbränslefritt till år 2050. Förvaltningen stödjer även förslaget till skärpning av miljömålen för den egna fordonsflottan.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av administrativa avdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Det lokala rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet har beretts tillfälle att lämna synpunkter på remissen.

Remissbehandling

Förslaget till strategi för miljöbilar och drivmedel, vilken tagits fram av miljöförvaltningen, har skickats på remiss till samtliga stadsdelsnämnder, facknämnder och till stadens bolag. Remissen bifogas som *bilaga*.

Ärendet

Förslaget till miljöbilstrategi preciserar dels vad som behöver göras för att nå Stockholms stads mål för miljöfordon och förnyelsebara drivmedel till år 2015, dels vad som behöver göras för att åstadkomma den utveckling av fordon och drivmedel som förslaget till "Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm" pekar ut som nödvändiga: en halvering av fordonens energiförbrukning och en fullständig utfasning av fossila drivmedel till 2050.

Den föreslagna miljöbilsstrategin ska samverka med andra av staden framtagna strategier och program, exempelvis framkomlighetsstrategin och miljöprogrammet, detta för att möjliggöra att staden till år 2050 kan bli fossilbränslefritt.

Strategin pekar ut vad staden kan göra relativt omgående inom miljöbilsområdet och ger förslag på tillkommande konkreta åtgärder. Utgångspunkten är att på kort sikt nå målen i "Miljöprogram 2012-2015" och på medellång sikt påbörja den omställning som Färdplan 2050 anger.

Stadens målsättningar fram till år 2015 enligt miljöprogrammet

I stadens miljöprogram för perioden 2012-2015 anges följande målsättningar med avseende på miljöbilar och miljöbränslen:

- 20 procent av de bilar som säljs i Stockholm ska vara miljöbilar (i maj 2013 uppgick andelen till 12 procent).
- Försäljningen av miljöbränslen i Stockholm ska uppgå till 16 procent (år 2011 uppgick andelen till 8,8 procent).

- 10 procent av de lastbilar som säljs i Stockholm ska vara miljölastbilar (år 2012 uppgick andelen till 7 procent).
- 100 procent av stadens egen fordon ska utgöras av miljöbilar (år 2012 uppgick andelen till 99 procent).
- Stadens egna miljöbilar som kan tankas med etanol eller fordonsgas, ska till 85 procent tankas med miljöbränsle (år 2012 uppgick andelen tankat etanol till 88 procent och andelen tankad fordonsgas till 77 procent).
- Staden upphandlade transporttjänster bör till minst 55 procent utföras av miljöfordon.

Staden har dessutom en ambition att 8 procent av de egna fordonen till 2015 ska utgöras av elbilar. Vid årsskiftet 2012/2013 var drygt 6 procent av stadens bilar elbilar eller laddhybridbilar.

I ärendet anges att målen som gäller stadens egna bilar kommer att klaras till 2015 under förutsättning att stadens förvaltningar och bolag får merkostnaden täckt för inköp av elbilar. De mål som gäller andelen sålda miljöbilar och miljöbränslen i Stockholm som helhet kan dock vara svåra att klara på grund av avsaknad av nationella styrmedel och incitament. Målsättningen om andelen miljölastbilar i nybilsförsäljningen bedöms inte uppnås. Målet att minst 55 procent av stadens upphandlade transporttjänster ska utföras av miljöfordon saknar ännu system för uppföljning.

Förslag till åtgärder i strategin för miljöbilar och drivmedel

I förslaget till strategi för miljöbilar och drivmedel listas en mängd åtgärder som staden kan genomföra för att uppnå de kortsiktiga målen i miljöprogrammet samt det långsiktiga målet att staden ska bli fossilbränslefritt till år 2050. Nedan ges några exempel på åtgärder.

Förslag som rör personbilar och bränslen:

- Öka miljöbilsandelen i nybilsförsäljningen genom att inspirera, vägleda och ge råd kring bilval.
- Snarast möjliggöra laddplatser för elbilar på lämplig gatumark.
- Kräva ökad tankningsgrad av förnybara drivmedel i stadens samtliga transportrelaterade upphandlingar.

- Föreslå ett paket med konkreta åtgärder som gynnar bilpooler, bland annat förmånliga och attraktiva parkeringsplatser.

Förslag som berör tunga fordon och tillhörande bränslen:

- Under 2014 skapa en stödfunktion som underlättar för stadens och näringslivets transportköpare att upphandla miljölastbilar och förnybara drivmedel.
- Ställa krav på miljöfordon vid arbete med exploatering på stadens mark.
- Verka för att det etableras fler möjligheter att tanka förnybart drivmedel för tunga fordon.

Förslag som rör bussar:

- Undersöka möjligheten att kräva att de bussar som tillåts angöra Stockholms hamnar och färjeterminaler, för att hämta/lämna kryssningsturister och färjepassagerare, uppfyller Stockholms stads definition för tunga lastbilar.
- Överlägga med Cityterminalen/Jerhusen om differentiering av angöringsavgifter för bussar.

Förslag som rör Stockholms stads egen bilpark:

- Succesivt skärpa interna miljöbilsmål, exempelvis att 25 procent av stadens lätta fordon senast år 2020 ska vara el- eller laddhybridfordon och att endast bilar som är typgodkända för körning på 100 procent förnybart bränsle ska finnas bland de fordon som staden äger och leasar år 2030.
- Reservera resurser i stadens budget för att ersätta förvaltningar och bolag för eventuella merkostnader för miljöbilsinköp, alternativt ge tvingande direktiv till förvaltningar och bolag om att inom egen budget prioritera miljöbilar även när dessa är dyrare.
- Upphandla bilpoolstjänst tillgänglig för alla förvaltningar och bolag inom staden.

Förslag där Stockholm bör verka för en förändring av regelverk:

- Verka för nationella styrmedel som är tillräckliga för att kunna nå målen om fossiloberoende fordonsflotta ska kunna uppnås. Exempelvis kan detta ske genom skattedifferentiering på drivmedel så att förnybara drivmedel gynnas.

- Påverka kommande skärpning av den nationella miljöbilsdefinitionen senast år 2016 för att hinna nå målsättningen om en fossilbränslefri stad till år 2050.
- Verka för större differentiering av vägavgifterna med avseende på klimatpåverkan.

I förslaget till strategi anges att det långsiktiga målet som innebär en halvering av fordonens energiförbrukning och att användningen av fossila bränslen upphör är en mycket stor utmaning. Enligt förslaget finns det absolut möjligheter att nå de långsiktiga målen, men att detta kräver stora förändringar i förutsättningarna på marknaden. Nationella beslut om styrmedel och lagar som gynnar de fossilfria och klimatsmarta alternativen framför de fossila har en avgörande betydelse för att etablera produktion av framtidens förnybara drivmedel.

Platser för laddstolpar och snabbladningsstationer

I förslaget till strategi ges förslag till möjliga platser för laddstolpar för elfordon och lämpliga platser för snabbladningsstationer för elbilar. Inom Södermalms stadsdelsområde anges elva gator och platser för elstolpar och tre platser för snabbladningsstationer.

Förvaltningens synpunkter

Stadsdelsförvaltningen anser att förslaget till strategi är mycket ambitiöst och rikt på förslag till åtgärder som kan bidra till stadens målsättning att Stockholm ska vara fossilbränslefritt till år 2050. Det är enligt förvaltningen angeläget att staden driver på för att nödvändiga nationella styrmedel införs vilket kan gynna efterfrågan på fossilfria bränslen. Detta är av avgörande betydelse för att kunna nå målsättningen om en fossilbränslefri stad till år 2050.

Förvaltningen anser att det är viktigt att staden, vilket föreslås i strategin, påverkar den kommande nationella miljöbilsdefinitionen i den riktning som krävs för att staden ska nå den långsiktiga målsättningen: en halvering av fordonens energiförbrukning och fullständig utfasning av fossila drivmedel till år 2050.

Då det är angeläget att staden föregår med gott exempel i arbetet med att öka andelen miljöfordon och fossilfria bränslen, stödjer

förvaltningen förslaget till skärpning av miljömålen för den egna fordonsflottan. För att staden snabbare ska kunna byta ut de egna bilarna till miljöbilar utifrån de föreslagna skärpa kraven, anser förvaltningen att det är viktigt att stadens förvaltningar och bolag erhåller ersättning för merkostnaden detta innebär. Speciellt viktig är merkostnadsersättningen för elbilar, som är betydligt dyrare än andra miljöklassade bilar.

Förvaltningen anser att förslaget att staden gemensamt ska upphandla bilpoolsservice är positivt. Detta kan vara till stor nytta för stadens förvaltningar och bolag då det till viss del kan minska behovet av egna bilar. Förslaget bidrar även till att utveckla bilpoolerna i staden.

Förvaltningen har inga synpunkter på val av platser för laddstolpar och snabbladdningsstationer. Förvaltningen konstaterar att förslagen på placering av laddstolpar är relativt väl utspridda över Södermalms stadsdelsområde med undantag från Södra Hammarbyhamnen och Gamla stan där förslag till laddplats saknas.

Bilaga

Strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel – för ett fossilfritt Stockholm. Miljöförvaltningen.
